

Ilman vanhempia
tullut lapsi?

Meistäkö
sijaisperhe?

SIJAISSISARUUS TEHTÄVÄKIRJA

Pelastakaa Lapset - Rädda Barnen
Save the Children

Tämä tehtäväkirja on tarkoitettu Sinulle, jonka vanhemmat pohtivat sijaisperheeksi alkamista. Kaikilla lapsilla on oikeus perheeseen. Joskus lapsi ei voi asua omien vanhempiensa kanssa ja hän tarvitsee toisen perheen ja kodin, johon muuttaa asumaan. Sijaisperheessä vanhemmat huolehtivat perheeseen muuttavasta lapsesta samalla tavalla kuin omasta lapsestaan. Vanhempasi ovat valmennuksessa, jossa aikuiset miettivät yhdessä soveltuuko ja haluaako perheenne ryhtyä sijaisperheeksi. Valmennuksen aikana työntekijät vierailevat teillä kotona ja haluavat kuulla myös sinun ajatuksiasi.

Jotkut lapset ovat tulleet Suomeen muista maista ilman vanhempiaan. Jos yksin tullut lapsi saa luvan jäädä Suomeen, hän tarvitsee perheen, jossa asua. Voisiko se olla teidän perheenne? Tämän tehtäväkirjan kysymysten avulla voit miettiä, miltä se sinusta tuntuu. Jos sinun perheestäsi tulee sijaisperhe, teille muuttavasta lapsesta ja sinusta tulee niin sanottuja sijaissisaruksia. Voit miettiä millaista olisi, jos lapsi muuttaisi teille asumaan. Voit käydä tätä tehtäväkirjaa läpi vanhempiesi kanssa. Koko kirjaa ei kannata tehdä yhdellä kerralla, vaan voit tehdä sitä osio kerrallaan. Ota värikkäitä kyniä esille. Tästä se alkaa!

KUN NÄET NÄITÄ KUVIA KIRJASSA, NIIN TIEDÄT MISTÄ ON KYSE:

Kysymyksiä mietittäväksi

Huom! Tärkeää tietoa

Isän tai äidin mielipide.

Katso video! P.S. Löydät videot myös täältä: www.yhteisetlapsemme.fi → Ole rohkea ja reilu → Aineistoa opetukseen

Mitähän yksin tullut lapsi ajattelisi tästä?

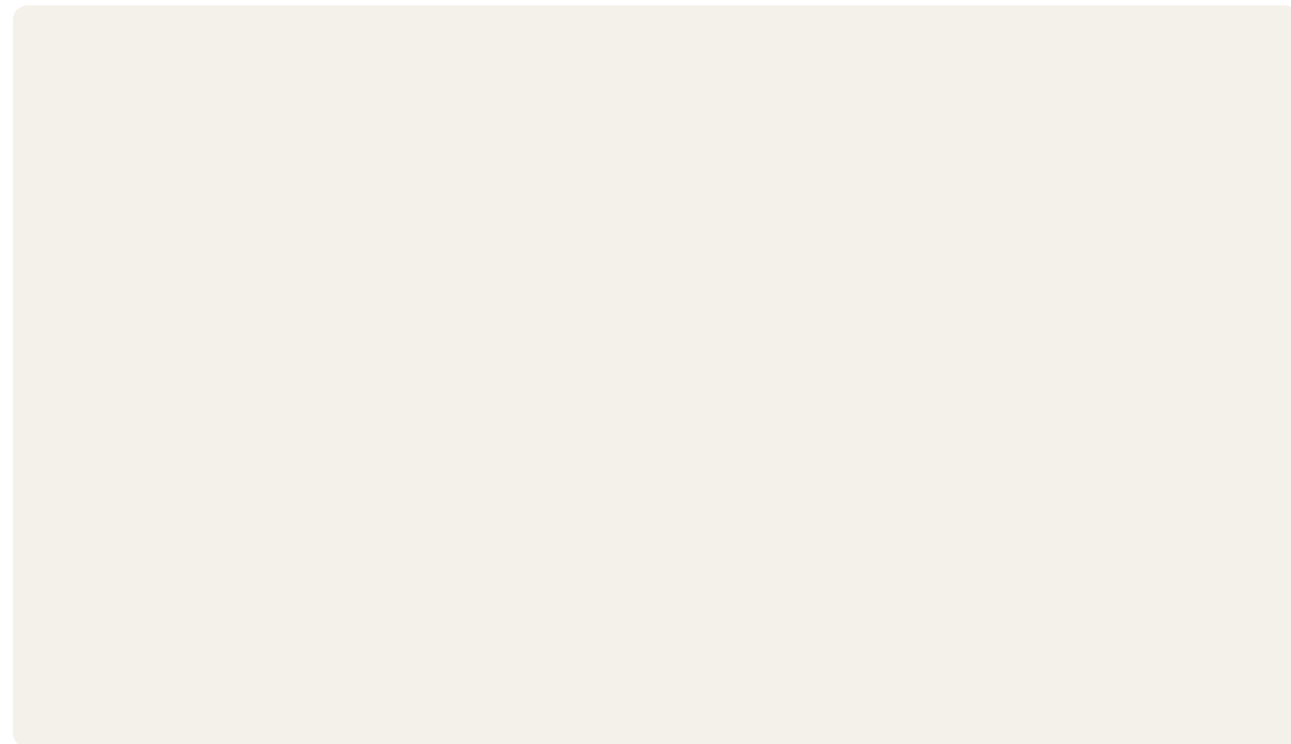
Minä ja minun perheeni

KUKA MINÄ OLEN?

Mitä haluaisin kertoa itsestäni
meille tulevalle lapselle? (esim.
nimi, ikä, perheeni, lemmikkini,
toiveammattini jne.).

Mitä haluaisin tietää
hänestä?

Voit liimata tähän valokuvasi tai piirtää kuvan itsestäsi ja perheestäsi.

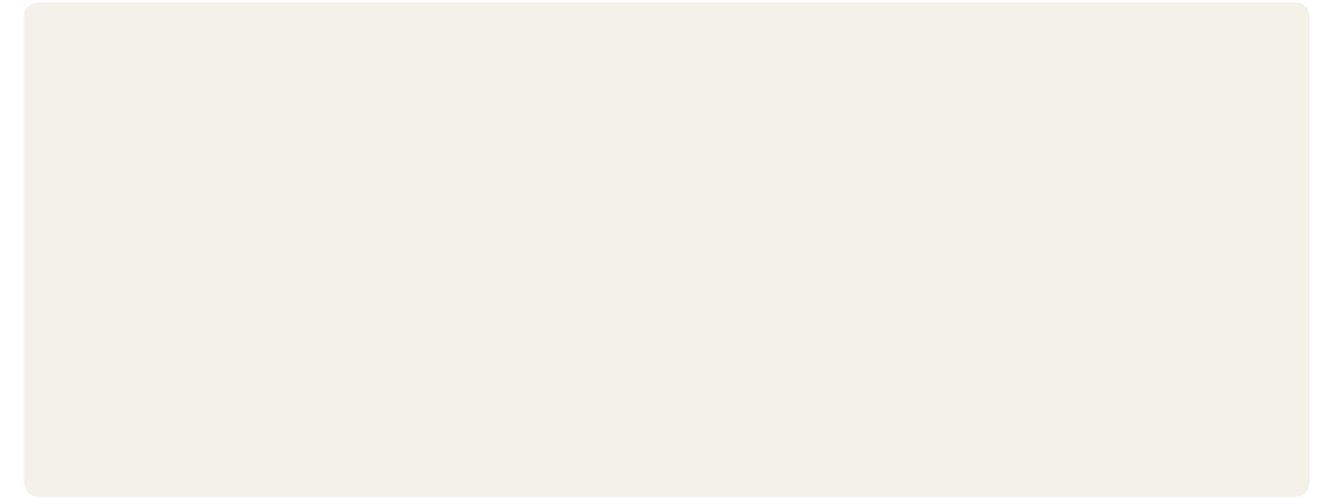
MISTÄ MINÄ PIDÄN?

Teille mahdollisesti muuttava lapsi voi olla erilainen kuin sinä. Teillä voi myös olla samanlaisia harrastuksia, suosikkiohjelmia, lempiruokia tai muita mielenkiinnon kohteita.

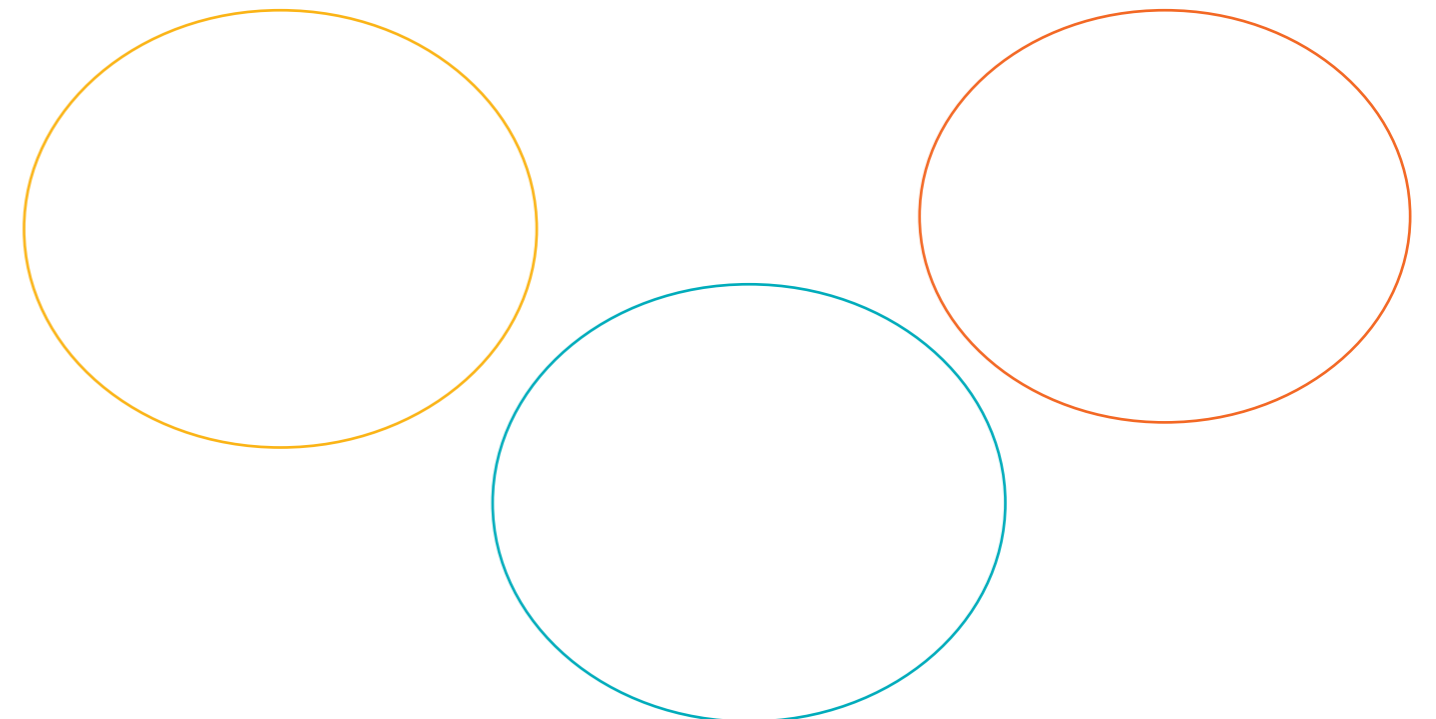

Pakolaisena Euroopassa – Kotona Suomessa
(yksin tulleiden nuorten kokemuksia)
www.youtube.com/watch?v=sl9xT1_jFRE&feature=youtu.be

Tähän voit kirjoittaa asioita mistä pidät ja mitä tykkäät tehdä.

Mistähän teille tuleva lapsi voisi pitää? Piirrä tai kirjoita tähän.

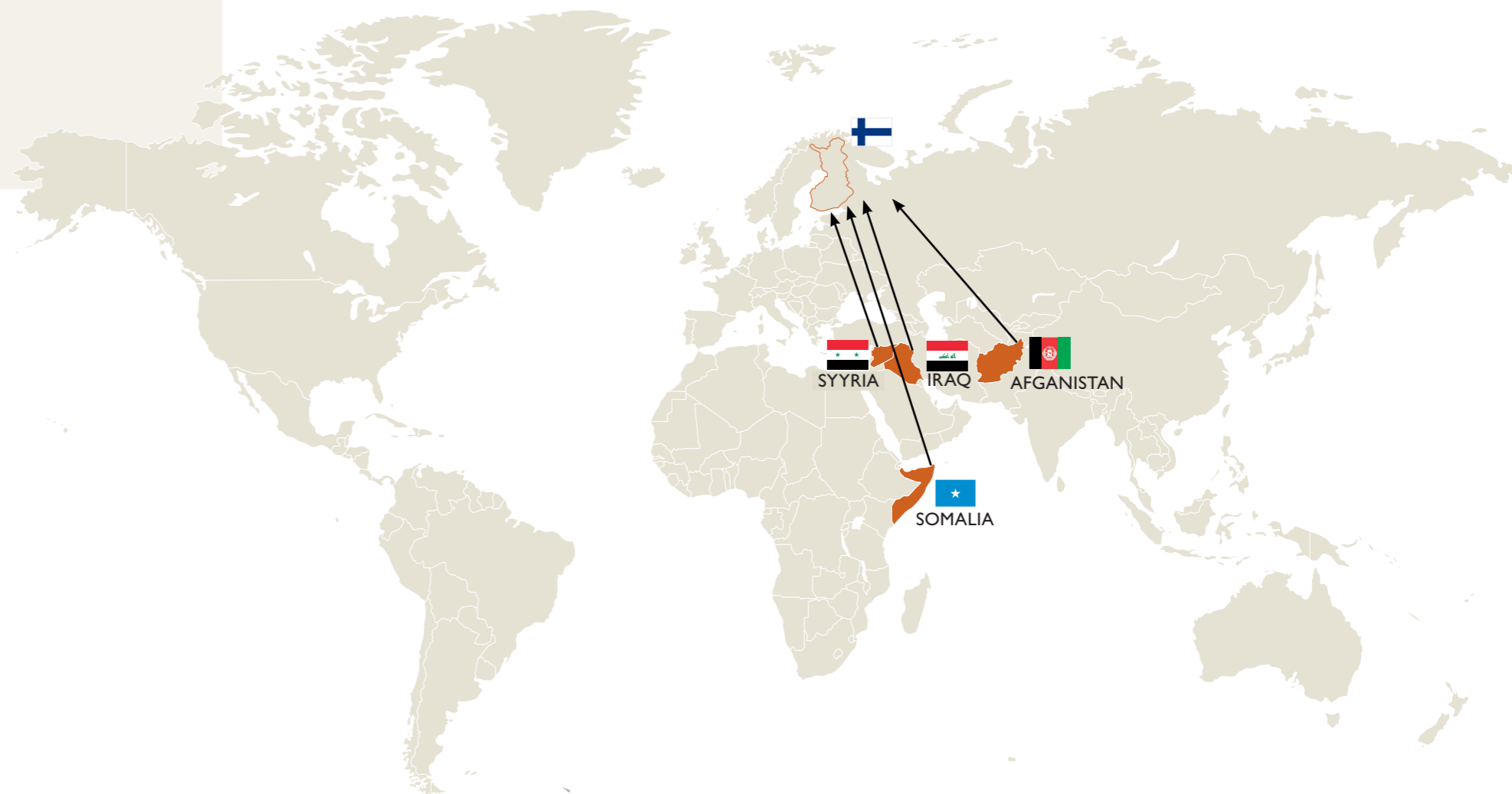
Voisiko teillä olla yhteisiä kiinnostuksen kohteita? Mitä asioita haluaisit tehdä yhdessä sijaisaruksesi kanssa (esim. harrastuksia, käydä jossakin jne.)?

Ilman vanhempia tulleet lapset ja sijaisperheet

Miksi jotkut lapset tulevat yksin Suomeen?

Joissakin maissa on sotatila tai muuta hätää ja vaikeuksia, joiden vuoksi perheet voivat joutua muuttamaan pois kotoaan. Joskus lapset joutuvat eroon vanhemmistaan tai heidät lähetetään turvaan toiseen maahan. Lapset, jotka tulevat Suomeen ovat saattaneet matkustaa yksin Euroopan halki ja matka on voinut olla vaarallinen. Suomessa lapsi muuttaa ensin ryhmäkotiin. Siellä asuu myös muita yksin tulleita lapsia ja turvalliset aikuiset hoitavat heitä. Jokainen yksin Suomeen tullut lapsi saa edustajan, aikuisen, joka huolehtii lapsen asioista. Jos lapsi saa luvan jäädä Suomeen, hän voi muuttaa sijaisperheeseen tai perheryhmäkotiin. Kenties hänellä on vielä perhe ja sukulaisia maassa, josta hän lähti. Lapsella on kova ikävä läheisiään. Joskus myös lapsen vanhemmat voivat muuttaa myöhemmin Suomeen. Jos niin käy, lapsi pääsee oman perheensä luo asumaan. Tätä kutsutaan perheenyhdistämiseksi. Alla näet Euroopan kartan ja maita, joista lapsia on tullut Suomeen.

YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen mukaan kaikilla lapsilla on samat oikeudet.

MEISTÄKÖ SIJAISPERHE?

Teidän perheenne miettii, voisiko ilman vanhempaansa tullut lapsi muuttaa asumaan kotiinne. Voit kysyä vanhemmiltasi ja voitte pohtia yhdessä, miksi he haluavat ryhtyä sijaisvanhemmiksi.

Myös sinun mielipiteesi on tärkeä. Miltä sinusta tuntuu, jos teille muuttaisi toisesta maasta tullut lapsi?

Mitkä asiat teillä saattavat muuttua?

Miltä uuteen kotiin ja uuteen perheeseen muuttaminen mahtaa tuntua lapsesta?

Blank area for drawing or writing.

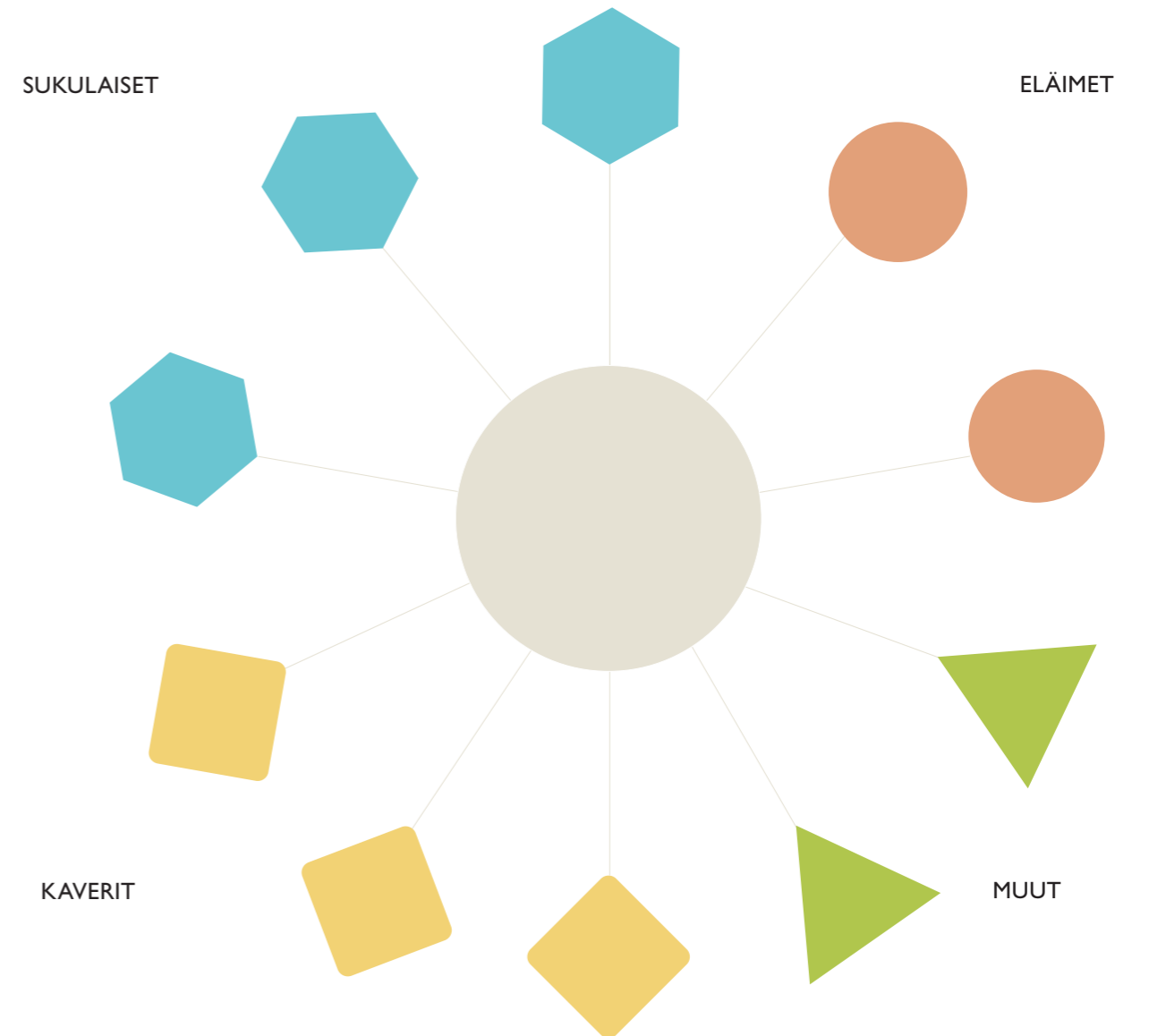
Mitä tunteita tai kysymyksiä sinulle herää? Piirrä tai kirjoita kaikkia tunteita tai ajatuksia, joita sinulle tulee mieleen.

Blank area for drawing or writing, with a vertical column of six emotion icons on the right side.

Minulle tärkeät ihmiset

KETKÄ IHMISET OVAT MINULLE TÄRKEITÄ?

1. Voit kirjoittaa tai piirtää eri muotoihin, ketkä ovat tärkeitä ihmisiä sinun elämässäsi (esim. sukulaiset, kaverit, opettajat, jne.). Kenen kanssa haluat jakaa iloiset ja vaikeat asiat?
2. Voit ympyröidä ne ihmiset, jotka haluaisit esitellä teille tulevalle lapselle.
3. Onko sinulla tärkeitä lemmikkieläimiä?

Yksin tulleella lapsella on myös tärkeitä ihmisiä elämässään. He voivat asua Suomessa, mutta myös eri maissa. Voi olla, että hän haluaa pitää yhteyttä muualla asuviin sukulaisiinsa tai kavereihinsa. Hänellä voi olla myös ryhmäkodista tai koulusta saatuja kavereita.

Erilaisia ja samanlaisia

MINUN LUONTEENI

Millainen olen omasta mielestäni?

Mitähän muut ajattelevat minusta?

Vahvuuteni / Olen mielestäni taitava:

Jokainen meistä on hyvä jossain asiassa. Jos autamme toisiamme, voimme yhdessä olla hyviä monissa asioissa. Voit piirtää tai kirjoittaa, missä asioissa sinä tarvitset apua.

Millaisena toiset minut näkevät? (kysy vanhemmiltasi ja muilta ihmisiltä)

Toisten mielestä olen:

Missä asioissa sinä voisit auttaa teille muuttavaa lasta?

TAVAT JA TOTTUMUKSET MEIDÄN PERHEESSÄMME

Teille mahdollisesti tuleva lapsi saattaa jo käydä koulua kuten ehkä sinäkin. Hän opettelee suomen kieltä ja hänellä on vielä paljon opittavaa Suomesta. Samalla lailla teidän perheenne voi oppia hänen maastaan ja tavoistaan.

Minkälainen teidän perheenne tavallinen päivä on?

Mitkä säännöt ovat tärkeitä ja missä voidaan joustaa?

Mitä sääntöjä teidän perheessänne on?

Millaisia tapoja ja sääntöjä teidän perheessänne on (esim. kotiintuloajat, läksyjen tekeminen, tietokoneen/puhelimen käyttö jne.)?

Mitä seuraa siitä, jos sääntöjä ei noudata?

Miten voisitte kertoa näistä säännöistä ja tavoista? Voisiko ne kirjoittaa ylös, piirtää tai näytellä? Keksikää tapoja, miten tämän voisi tehdä.

TAVAT JA TOTTUMUKSET ERI MAISSA

Eri maista tulevilla ihmisillä on erilaisia tapoja. Jokaisella on oma kieli, jota puhumme ja ruokia, joita olemme tottuneet syömään. Uuteen maahan tullessa on tärkeää, että opitaan uusi kieli ja uusia tapoja, mutta myös oman äidinkielen ja kulttuurin säilyttäminen on tärkeää. Myös meidän tulisi ymmärtää erilaisia tapoja ja kulttuureja.

Mitä tärkeitä asioita sinun kulttuuriisi liittyy (esim. ruokia, kieli, juhlapäiviä, perinteitä, tapoja, musiikkia)?

Teille tuleva lapsi voi olla kotoisin eri maasta kuin sinä. Mitä haluaisit tietää hänen maansa tavoista? Haluaisitko oppia hänen kieltään? Mitä sanoja haluaisit oppia? Miten voisit tutustua hänen maahansa?

Oletko sinä syntynyt, käynyt tai asunut muissa maissa? Onko sinulla kavereita tai tunnetko ihmisiä, jotka ovat syntyneet eri maassa? Etsi netistä näiden maiden liput ja piirrä tai printtaa ne tähän.

Millaista näissä maissa on? Mitä olet nähnyt tai kuullut? Mikä siellä on erilaista tai samanlaista kuin Suomessa?

Jokaisella ihmisellä on oikeus omaan uskontoon. Mieti mihin sinä uskot ja mikä sinulle on tärkeää uskonnossa. Mitä haluaisit oppia muista uskonnoista?

RASISMI JA KIUSAAMINEN

Kiusaamista voi olla monenlaista. Jos näyttää erilaiselta tai käyttäytyy eri lailla kuin muut, voi joutua kiusaamisen kohteeksi. Rasismia on se, että ihmistä kohdellaan eriarvoisesti eli syrjitään hänen taustansa (rotu, syntyperä, uskonto, kulttuuri) tai ominaisuuksiensa vuoksi. Mitä teidän koulussanne tai perheessänne on puhuttu kiusaamisesta? Oletko huomannut kiusaamista tai rasismia jossakin? Mitä siitä ajattelet?

Mitä voisit tehdä, jos huomaat kiusaamista? Miten ja kenen kanssa voisit ottaa asian esille? Mitä toivoisit, että muut tekisivät?

Muita tärkeitä asioita

Kerrothan äidille tai isälle, jos joku asia mietityttää sinua!

Ethän kerro toisille ihmisille teille tulevan lapsen asioista ilman hänen lupaansa!

Keskustelkaa perheen kanssa yhdessä, mitä voitte ja haluatte kertoa toisille ihmisille teille tulevasta lapsesta. On hyvä, että tästä sovitaan ennakkoon, jotta jokaisen on helppo vastata kysymyksiin.

Ole oma itsesi! Uuden ihmisen muutto perheeseen on iso asia. Antakaa kaikille aikaa sopeutua tilanteeseen.

Lisätietoa nettisivuilla

”Mä puhun samaa kieltä” www.youtube.com/watch?v=rBZBssa3lLA
(Huom! tämä video on suunnattu vanhemmille lapsille/nuorille)

Sinut ry: www.perhehoitoliitto.fi/sinut/nuorille/sijaisperheen_biologiset_nuoret

Lapsella
on
oikeuksia

**TURVAPAikka-,
MAAHANMUUTTO- JA
KOTOUTTAMISRAHASTO**

Euroopan unionin tuella

Toimittanut Pelastakaa Lapset ry

Perhehoito kotouttaa! - Ilman huoltajaa maahan tulleiden
lasten ja nuorten perhehoidon kehittäminen Suomessa -hanke

Koskelantie 38, PL 95

00601 Helsinki

p. +358 10843 5000

www.pelastakaaalapset.fi/kotouttavaperhehoito

Taitto: Heidi Majdahl

Painopaikka: Suomen Uusiokuori Oy 2019